
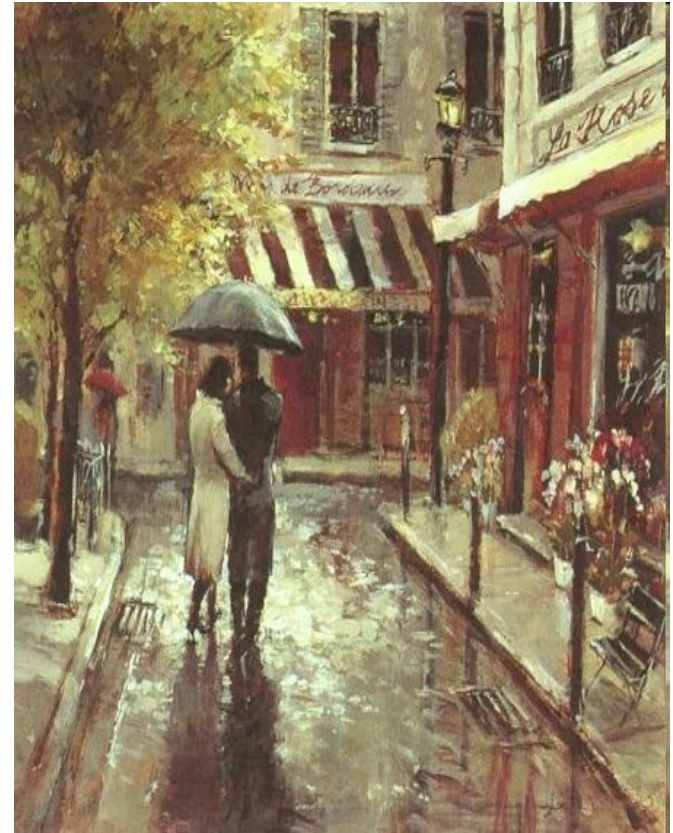
Ētiskās vērtības Poruka dzejā

Tāpat kā citiem
dzejniekiem, Jānim
Porukam ļoti svarīgas
ētiskās vērtības ir
mīlestība pret citiem,
dzīvības novērtēšana,
brīvības saglabāšana,
ticība un jebkādu citu jūtu
izpaušme.

- Mīlestība Poruka uztverē ir kaut kas gaišs un skaists, kas dzīvi padara brīnišķīgāku, tuvāku. Tā izpaužas ļoti dažādi, kā mātes attieksme, rūpes un raizes par savu bērnu, kā bērna pateicība savai mātei un, pat tik vienkārši, kā jūtas, kas pastāv tuvu cilvēku un labu draugu starpā.

- Ticība arī dzejnieka izpratnē ir kaut kas ļoti nepieciešams. Tā mums katram ļauj saglabāt savas cerības, vēlmes, to pašu ticību kam labākam, interesantākam utt.

- Arī pārējās jūtas, gan pozitīvās, gan negatīvās ir ļoti svarīgas. Tās padara mūs par tādiem cilvēkiem, kādi mēs esam. Pēc Jāņa Poruka domām bez tām cilvēks nekas nebūtu.

No baznīcas braucot ziemas svētku vakarā

“Ai, māmiņa, cik laba tu,
Tu mani baltu mazgāji,
No acīm skūpstot asaras,
Man svētku drānas uztērpi.
Ai, māmiņa, vai mūžīgi
Es varēšu tāds skaidris būt,
Jeb vai būs liktens nolēmis
Man citādam virs zemes
kļūt?”

Dzejolī “No baznīcas braucot
ziemas svētku vakarā”
Poruks izteicis domu par
šķīstību. Viņš šajā dzejolī
cenšas pateikt, cik katrs mēs
esam tīrs un svēts bez
grēkiem piedzimstot, bet to,
cik labi mēs būsīm turpmāk,
lēmis mums Dievs. Mēs
nevaram paredzēt savu
likteni, bet, protams, varam to
iespaidot ar labiem vai
sliktiem darbiem un vārdiem.

Ticība

“Trīs lietas manim sirdī
Stāv svētas un dārgas gan,
Tās visiem ir uzticētas
Un dāvinātas ar man.
Tas pirmais svētais dārgums,
Ko sirdī nēsāju,
Ir katram dots par laimi-
Tā iraid dzīvība.

Tā otrā dārgā manta,
Ko sirdī glabāju,
Kas dzīvi plašu dara, -
Tā mīlestība ir.
Tā trešā siržu rota,
Kas dzīvei formu dod,
Kas pienākumus stāda,
Tā ir tā brīvība.”

Dzejolī “Ticība” Poruks uzsvēris trīs, viņaprāt, nozīmīgākās vērtības, ko Dievs devis katram cilvēkam: dzīvību, brīvību, mīlestību, viņš lepojas ar tām, vēlas tās saudzēt, jūtas laimīgs, ka Dievs viņam sniedzis iespēju šīs dāvanas izmantot pēc saviem ieskatiem. Poruks pats tās uzskata par svētākajām lietām, kas cilvēkam ir sniegtas. Tām nekas nestāv blakus un tās nevar nopirkt par naudu. Dzejnieks domā, ka bez ticības debesīm, brīnumiem un laimībai cilvēka sirds nav nekā vērtā.

Vēlējumi

“Ir daudz uz pasaules siržu,
Un visas mīlē un cieš...
Kaut zvaigznes kopā lītu
Un saule taptu iz tām;
Kaut sirdis kopā kustu
Aiz sāpēm un ciešanām:
Lai redzētu, cik daudz
gaismas
Ar tumšā naktī mirdz;
Lai justu reiz augstajie gari,
Cik liela ir cilvēka sirds.”

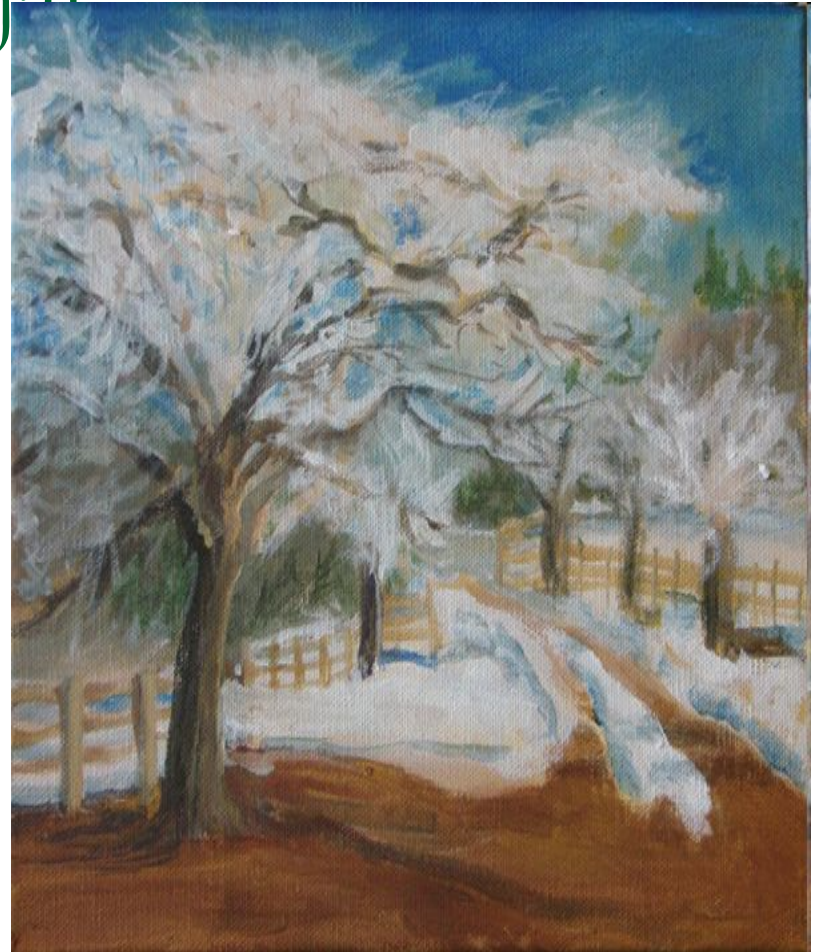

Dzejoļa “Vēlējumiņš” noskaņa ir diezgan drūma. Šis dzejolis stāsta par to, cik katrs mēs esam atšķirīgi tāpat kā zvaigznes, kas pie debesīm mirdz. Uz pasaules ir un būs cilvēki, kuri vēlēš jaunu citiem un būs cilvēki, kuri darīs tikai labas lietas. Poruks vēlas, lai visu cilvēku sirdis uz pasaules saplūstu un dalītos sāpēs un ciešanās. Lai ikkatrs no mums vēlētu citiem tikai labu.

Tēvijai

“Kas savu sirdi atdevis,
Tas vientulis ir palicis,
Tam nav neviena drauga.
Es arī draugu nevēlos, -
Pie tavām krūtīm
noliecos:
Dod manim kapa vietu.”

Dzejolī “Tēvijai” Poruks
pauž noželu par pazaudēto
sirdi, viņš ir pārliccināts, ka
dzīvei bez sirds, tātad bez
draugiem, pozitīvām un arī
negatīvām sajūtām nav
jēgas. Ja pazaudēta ticība
dzīvei, tad to atgūt ir gandrīz
vai neiespējami, tādēļ labāk
uzreiz izvēlēties nāvi.

J.Poruks savā dzejā ir formulējis vairākus ētiskos principus un dogmas, kuras, viņaprāt, ir jāievēro katram sevi cenošam indivīdam:

- Morāle - ētisko principu noturīgums;
  - Izveidojušies indivīda personīgie ideāli;
  - Personiskās atbildības apziņa;
  - Alkas pēc garīgās šķīstības;
  - Uzticība un solījumu pildīšana;
  - Dzīvības (savas un citu) godāšana;
  - Brīvība (var uztvert gan kā personības brīvību, gan kā brīvību no aizspriedumiem, kā sirdsapziņas brīvību).
-

Paldies par uzmanību!
